

Yttrande över Naturvårdsverkets skrivelse Grovavfall och farligt avfall, dnr 00037/2023

Beskrivning av ärendet

Naturvårdsverket fick år 2021 i uppdrag att föreslå hur servicenivån för kommunernas insamling av grovavfall och farligt avfall kan förbättras. I uppdraget ingår också att utreda om förslagen bör omfatta avfall från verksamheter. I den mån Naturvårdsverket anser att det är lämpligt ska författningsförslag lämnas, inklusive konsekvensbeskrivning, i enlighet med förordningen (2007:1344) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Syftet med uppdraget är att utreda hur krav kan ställas på servicenivå för kommunernas insamling av grovavfall för att förenkla för medborgarna och förbättra möjligheterna för återanvändning, förberedelse för återanvändning, återvinning eller annat omhändertagande. För farligt avfall är syftet med att utreda krav på servicenivå förutom att förenkla för medborgarna även att uppnå ett miljö- och hälsomässigt säkert omhändertagande i enlighet med lagstiftningen.

Helsingborgs stad har fått möjlighet att lämna synpunkter på ärendet.

Synpunkter från Helsingborgs stad

Helsingborgs stad instämmer i Naturvårdsverkets uppfattning att återanvändning ska vara minst lika enkelt som att lämna avfall och att insamlat grovavfall ska tas om hand på ett sätt som främjar förberedelse för återanvändning och materialåtervinning. Tydlig information till hushåll och verksamheter är mycket viktigt för att nå en ökad cirkulär resurshantering.

Naturvårdsverket har i detta uppdrag valt att inte ta fram förslag om särskilda åtgärder för insamlingen och hanteringen av verksamhetens grovavfall och farligt avfall, som omfattas av kommunens ansvar, utan inväntar eventuella lagändringar efter remittering av betänkandet "Äga Avfall – en del av den cirkulära ekonomin". Däremot ser man ett behov av ökad vägledning i frågan kring kommunens olika möjliga lösningar i frågan.

Staden instämmer i behovet av en vägledning men vill samtidigt understryka vikten av en tydlig gränsdragning och att det därför är mycket angeläget att regeringen fattar beslut om samlingsansvaret för kommunalt avfall från verksamheter.

Det behövs en helhetssyn i de pågående förändringarna inom avfallslagstiftningen. Utgångspunkten bör vara att avfall i första hand betraktas som en resurs. Lagstiftningen bör vara målstyrd istället för detaljreglerad. Befintligt regelverk hindrar ofta möjligheter för innovationer.

Helsingborgs stad är enig med Naturvårdsverket att det är viktigt att en ökad servicenivå för grovavfall inte leder till att återanvändningen minskar. Att kommunen har en hög servicenivå gällande insamling av grovavfall, främjar inte nödvändigtvis graden av återanvändning. Vi kan också konstatera att i den av NSR:s sex ägarkommuner, där hämtning av grovavfall inte ingår i grundavgiften, hämtas mindre mängder än i de kommuner där denna service ingår i grundavgiften. Inte heller kommer mer grovavfall in på återvinningscentralen.

Att synliggöra kostnaden för hämtning av grovavfall kan innebära att man i stället för att beställa hämtning av kommunen snarare försöker skänka eller sälja sina föremål, vilket främjar återanvändning.

I kap 6.1.2 tar Naturvårdsverket upp alternativa möjligheter för hushållen att få grovavfall hämtat i hemmet, bland annat genom att kommunen tecknar tjänstekoncessionsavtal med privata aktörer, delningstjänster m.fl. Helsingborgs stad är positiv till innovativa, alternativa lösningar men understryker att den samlade miljö- och samhällsnyttan ska vara avgörande, inte enskilda aktörers intresse av att hantera avfall. Insamling av grovavfall och farligt avfall måste ske med grund i gällande miljöskyddskrav, arbetsmiljökrav och arbetsrättsliga krav. Risk för oseriösa aktörer behöver beaktas.

Naturvårdsverket ser behov av att vägleda och ta fram lärande exempel för avfallsförebyggande åtgärder såsom att införa en första station för bedömning av inkommande material på återvinningscentraler, för att öka återanvändning och korrekt utsortering.

Vägledning med lärande exempel är bra, men staden vill också understryka vikten av åtgärder tidigare i kedjan för att öka efterfrågan på olika föremål innan det kommer till en återvinningscentral.

Staden instämmer i Naturvårdsverkets slutsats att inte föreslå kvantitativa minimikrav på servicenivå för farligt avfall och grovavfall, eftersom möjlighet till kommunanpassade lösningar utifrån lokala behov är viktiga. Det behövs inte mer detaljreglering i nationell lagstiftning.

Särskilda synpunkter kopplade till författningsförslaget (s 43–45)

- Det är positivt att en definition av grovavfall föreslås införas i avfallsförordningen 1 kap. 4§.
- Det behövs inte särskilda bestämmelser i 3 kap. kring utsortering av grovavfall och farligt avfall eftersom det redan framgår av kommunens avfallsföreskrifter
- Det behövs inte bestämmelser i 3 kap. kring särskilda system för separat insamling av grovavfall och farligt avfall eftersom detta redan tillhandahålls och är reglerat i kommunens avfallsföreskrifter.

- Det behövs inte krav på att de kommunala avfallsplanerna ska innehålla särskilda avsnitt om kommunernas separata system för insamling av farligt avfall och grovavfall, samt särskilda krav på att även redovisa åtgärder kopplade till förebyggande och förberedelse för återanvändning av grovavfall. Det finns redan reglerat i kommunens avfallsföreskrifter samt krav i NFS 2020:6 att avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för (se 5 § första stycket).

Övriga synpunkter på skrivelsen

I tabell 2 (s 41) beskrivs för- och nackdelar kring olika insamlingssystem för grovavfall.

- Vid föreslagen lösning "Återvinningscentral med obemannat öppethållande" finns en risk att det grovavfall som lämnas slängs som restavfall alternativt sorteras fel, i stället för att sorteras efter materialslag. Kolumnen bör därför kompletteras.
- Vid föreslagen lösning "Insamlingsställen för endast grovavfall, komplement till Mini-återvinningscentral" har det listats som en fördel att lösningen kan kräva biltransport. Detta är snarare en nackdel eftersom alla hushåll inte har bil samt att det kan ge en negativ miljöpåverkan beroende på drivmedel.
- Vid föreslagen lösning "beställning av hämtning vid fastighet" riskerar mängden grovavfall som kan gå till återbruk att minska eftersom det kan utsättas för dåligt väder och bli förstört. Detta är en nackdel och kolumnen bör därför kompletteras.

I tabell 3 (s 42) beskrivs för- och nackdelar kring olika insamlingssystem av farligt avfall.

- Vid föreslagen lösning "konsumentnära insamling" nämns inte svårigheten med att få butiker att installera samlare eller likande. Kolumnen med nackdelar bör kompletteras med detta.
- Vid föreslagen lösning "fastighetsnära insamling" även kallad "röd box" nämns inte de arbetsmiljöproblem som är förknippade med tömning och som uppstår som en följd av att kunderna blandar olika typer av farligt avfall. Kolumnen med nackdelar bör kompletteras med detta.

I bilaga 1 nämns många goda exempel för att öka insamlingsgraden av grovavfall på ett sätt som främjar cirkulär ekonomi. Likaså nämns exempel för farligt avfall, för att säkerställa ett miljö- och hälsomässigt säkert omhändertagande. En vägledning kring grovavfall och farligt avfall där dessa och andra goda exempel ingår bör tas fram.

Slutligen har staden en förhoppning att EU-kommissionens pågående översyn av avfallsdirektivet, tillsammans med Sveriges och andra länders nationella arbete, kommer att leda till långtgående förändringar som verkligen gör skillnad för möjligheterna att nå ett mer cirkulärt samhälle.

Kommunstyrelsen

§ 79

Dnr 00037/2023

Yttrande över Naturvårdsverkets skrivelse Grovavfall och farligt avfall

Sammanfattning

Naturvårdsverket fick år 2021 i uppdrag att föreslå hur servicenivån för kommunernas insamling av grovavfall och farligt avfall kan förbättras. I uppdraget ingår också att utreda om förslagen bör omfatta avfall från verksamheter. I den mån Naturvårdsverket anser att det är lämpligt ska författningsförslag lämnas, inklusive konsekvensbeskrivning, i enlighet med förordningen (2007:1344) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Syftet med uppdraget är att utreda hur krav kan ställas på servicenivå för kommunernas insamling av grovavfall för att förenkla för medborgarna och förbättra möjligheterna för återanvändning, förberedelse för återanvändning, återvinning eller annat omhändertagande. För farligt avfall är syftet med att utreda krav på servicenivå förutom att förenkla för medborgarna även att uppnå ett miljö- och hälsomässigt säkert omhändertagande i enlighet med lagstiftningen.

Helsingborgs stad har fått möjlighet att lämna synpunkter på ärendet. Stadsledningsförvaltningen har upprättat förslag till yttrande och föreslår kommunstyrelsen att till Klimat- och näringslivsdepartementet lämna synpunkter enligt upprättat förslag.

Stadsledningsförvaltningens förslag till kommunstyrelsen är att till Klimat- och näringslivsdepartementet lämna synpunkter enligt upprättat förslag.

Ordförandens förslag

Ordföranden instämmer i förvaltningens bedömning.

Ordförandens förslag till kommunstyrelsen är

att till Klimat- och näringslivsdepartementet lämna synpunkter enligt upprättat förslag.

Behandling av förslag

Ordföranden konstaterar att det bara finns ett förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Kommunstyrelsen beslutar

att till Klimat- och näringslivsdepartementet lämna synpunkter enligt upprättat förslag.

Beslutet ska skickas till

Handläggaren

Klimat- och näringslivsdepartementet

Stadsbyggnadsnämnden

Miljönämnden

Nordvästra Skånes Renhållning AB
